

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВЪСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЕДЪЛИЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ излиза сѣмъ петъкъ и голѣмъ листъ, и сѣмъ поветъникъ на малъкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята е 4 били междидѣта; вънъ отъ Имперіята 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са надписувать до Н. Геневича, редактора и издателя на вѣстника. Външнѣтъ настоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става направо въ Циградъ-Бейоглу, Асмакъ-Меджидъ № 23.

ПИСМО ДО РЕДАКТОРА.

Тай, благодареніе на неспособността на ексарха, нашѣтъ народочерковни работи са намирътъ днесъ повече заплѣтени отъ сѣмъ другъ пѣтъ.

Ний казвамы че нашѣтъ народочерковни работи са намирътъ днесъ повече заплѣтени отъ сѣмъ другъ пѣтъ, защото нашата черкова не са обѣлга на никакви закони въ управленіето си.

Това отсъствие на закони въ управленіето на народочерковнѣтъ ни работи ще бѣди единъ голѣмъ изворъ за злоупотрѣбленія и недовѣріе въ народа.

Ний не виждамы никаква наѣжда за поправяне на работнѣтъ ако не извадимъ ексархіята отъ неизвѣстното положеніе въ което е вѣзла.

Ний обичамы яонѣтъ и чисти положенія, защото чловѣчѣтъ както и народнѣтъ могатъ да чакътъ нѣкаква обѣлга само отъ тѣзи положенія. Непзвѣстнѣтъ и тѣжни положенія сѣ съспителни за единѣтъ и за другнѣтъ.

Нѣма съмнѣніе че дѣло ексархъ и чоговѣтъ единоумисленници като защищавать фирмания имѣтъ своята цѣль. Нѣ тѣзи цѣль е глупава ако нѣ користолюбива.

Тий казвать че българетѣ трѣбува да са държатъ за фирмания, нѣ не ни казвѣтъ на кадѣ ще ни изведе този свѣтъ.

Ний не отказвамы че нашата ексархія не са е съставила по силата на фирмания. Нѣ дѣ сѣ нѣйнѣтъ закони?

Ний четохме нѣидѣ си че правителството припознало ексархіята съ надѣвѣта че по нататѣкъ патриаршіята ще припознае тѣзи ексархія. Нѣ щомъ са прогласѣ схизмата едно таквось нѣщо не може да стане. Тѣзи мисль е права.

По тѣзи сѣща причина правителството отказва да потвърди органическѣтъ уставъ на ексархіята. А ексархіята ще може ли да са управлява безъ уставъ? Тука е въпроса на работата.

Колкото за насъ, ний не вѣрвамы това нѣщо. Ний вѣрвамы че ако ексархіята слѣдва да живѣтъ безъ законъ както е правила до сега, тя ще заприлича на онзи корабъ който плува въ морето безъ люменъ. Сѣмъ прѣдвѣжда сѣдбата на такъвъ корабъ.

Като лишена отъ закони ексархіята ще бѣде принудена да куца долѣто са зарови въ неблаговоленіето на народа. Това добро ли ще бѣде?

Какво ще направятъ владычѣтъ ни въ епархїитѣ, като нѣматъ закони за управление припознати отъ правителството? Не виждамы ли че тий стоятъ сичкѣтъ безъ пары като неможатъ да разхвърлятъ и събератъ своята владычанна отъ паството си? Тий живѣятъ днесъ отъ освещеніе на черковы, рѣкополаганіе на свя-

щенници и съ заемъ. Нѣ подиръ една година и тѣзи сръства щѣла да са намирътъ въ рѣчѣтъ нѣтъ?

Отъ тука слѣдва че едно таквось положеніе на работнѣтъ не може да са продължи безъ да подкопае самѣтъ основъ на народната ни черкова въ едно вѣсо врѣме.

Нашѣтъ священноначальникъ не трѣбува да си играе съ народнѣтъ работи, защото тѣзи игра ще навлеке на него проклѣтїитѣ на народа.

Той трѣбува да размисли здраво върху въпроса да знаймы какъ ще са узакочи дѣйствието състояние на народочерковнѣтъ ни работи. Безъ това узаконеніе, тѣзи работи ще вървятъ по габровскѣ начинѣ. И той ще отговаря за това прѣдъ Бога и прѣдъ народа.

Ний казвамы по-горѣ че дѣло ексархъ си играе съ народнѣтъ работи. Дѣйствиелно какъ сѣ тѣзи назначения и рѣкоположенія на владычѣ въ Охрида, Битоля и Скопїа когато не може да ги испроводи? Какъ сѣ тѣзи тахрири дадени за единѣтъ и крѣпни за другнѣтъ?

Съ лѣжа никой работа не може да върви на прѣдъ. Отъ друга страна погрѣшкѣтъ неустувають много. Дѣло ексархъ като са държи и като свѣтъва народа да са държи за фирмания прави една твърдѣ лоша услуга и на себе си и на народа. Фирмания не отговаря на положеніето на работнѣтъ и тѣзи които искатъ нѣгровото полѣченіе искатъ вѣнчното неустройство на народочерковнѣтъ ни работи.

Казвать че дѣло ексархъ искатъ да стоятъ народочерковнѣтъ ни работи въ неизвѣстнѣтъ положеніе защото можатъ да лови риба въ мѣтна вода. Нѣкои лоши языци прибавятъ даже че той играялъ една тайна роля за спогоженіе вѣнъ отъ фирмания и че съ тѣзи цѣль испроводилъ своя протосингелъ Іосифа въ епархїитѣ за да прѣдрасположи духоветѣ.

Ний незнаймы до колко това увѣреніе е точно. Извѣстното е че тѣмното и неопрѣдѣлено положеніе въ което ексархъ държи народочерковнѣтъ ни работи ще докара голѣмъ врѣмъ за черковата ни.

Ний трѣбува единъ денъ по скоро да обикомѣмъ ексарха съ народни свѣтънници за да го вкарамы въ добрый пѣтъ. Ний трѣбува да земемъ рѣшителни мѣрки върху конечното устройство на народочерковнѣтъ ни работи; инакъ лошевини ни чакатъ, както ще види сѣмъ отъ изложеніето на ексарховата политика което правимъ по нататѣкъ.

ТЪРГОВІЯ.

Зиманіе-даваніе.

Общинската на прѣдѣлна на човѣщината и физическото подобреніе на свѣта са при-

държатъ само и само отъ грѣмвното тѣмнено прѣдставаніе и общо распрѣснѣваніе на онѣзи начала, които правятъ сѣщо и майсторїята плодотвита и зиманіето-даваніето да има добри сѣтнини. Паравата машина е нарѣчена веке « Демократъ », едно по добръ изрѣченіе щѣше бѣде « коренни прѣобразовачъ ». Тя е опрѣдѣлена да искарва толкось голѣмъ сѣтнини въ моралнѣтъ и политическѣтъ свѣтъ, колкото е направила и въ матерїалнѣтъ, да махне на страна злина и лошевина, както е отстранила сѣко безкрайно огѣмленіе. Сѣмъ дружински животъ распрѣсва само тогасъ, ако сѣ добръ разбрѣни и да са слѣдватъ на тѣмъ въ практика правилата и законнѣтъ, които направятъ майсторїята въ най горня стѣпень производителна. Положеніето на сиромасѣтъ въ голѣмнѣтъ европейски градове прави сѣкого да ги мѣлѣ и съболѣдува. Нѣ нѣма ли на земнѣтъ валакъ миллиони увратѣ неразработена земя? Нещѣха ли на хлядо орачи поне стотини да бѣдѣтъ по богати, ако употребавѣхъ повече работна сила? Ако само са распрѣстираще знанїето за истинскѣтъ начала на зиманіето-даваніето, ако само орачѣтъ са навѣнчуваще, че сѣка работа му са отплаща и трѣбуваще да му са отплаща, тогасъ въ малко врѣмѣ трѣсенїето щѣше бѣде по голѣмо отъ за проданѣта, агенты ще са нарѣдѣтъ въ сичкѣтъ по голѣмнѣ градове съ единѣчка помисль да хващатъ работници за орачїицата. Една десета дѣла отъ порастеванїето на приходѣтъ, що можѣхъ да я иматъ човѣчѣтъ, ако бѣхъ были по разумни въ тѣхнѣтъ търговски затѣчванія, щѣше бѣде доста за честнѣтъ сиромасы по цѣль свѣтъ.

Главнѣтъ лостъ за моралната на прѣдѣлна на човѣщината намираме въ истинѣтъ средства, които осѣществяватъ повдиганїето и истацияванїето на търговскѣтъ характеръ. Ако нѣкой намѣри и разбере голѣмата истина, че ни единъ човѣкъ не е разуменъ и на здравинна, който са не глѣда работата праведно; ако нѣкой разумѣе, че по много добродѣтель и знанїе има изглѣдъ за сполука на този животъ както и искатъ нѣнѣшната и бѣдната честь, тогава нѣма да изгуби човѣкъ прѣдъ очи да си придобие познанїа и да са обучава на добродѣтель. Между сичкѣтъ нѣща, които сѣ добри, има еднакъвостъ на интереса, дружно прѣдизнаванїе помежду си и ближно сродяванїе, и зиманїето-даванїето надтегва сѣкогажъ кѣмъ истинната, защото истинна, добродѣтель и знанїе сѣ най добртѣ прїетели на зиманїето-даванїето.

Мързела е единъ врагъ на добродѣтельта — зиманїето-даванїето надвѣва мързела; сиромашїята е едно зло — при работливѣтъ човѣкъ осѣждѣността погледна прѣзъ прозореца въ къщата му, нѣ тя не са наима да

влъзе вътръ; милостивинната е една добродѣтель—зимиането-даванieto полава сжщо тѣх средства да правимъ тѣзи добродѣтели, като подканя за това дарбата и наклоненieto; общата мисль е една добродѣтель—тя пѣти тамъ най хубаво, дѣто най много са почита търговията; почтенността е една добродѣтель—народътъ когото повече обръщатъ търговия, толкова повече биватъ почтени въ своитѣ зимианія-даванія; патриотизма е една добродѣтель—той достигнува най голѣмата си сила тамъ, дѣто човѣцитѣ сж свободни да придобиватъ имотъ и дѣто законътъ закрѣпляетъ имота. Боя или воюванieto е едно зло—Марсъ е и сега се още такъвъ «човѣкоубийца, кървопроливникъ, градоунищавителъ» както и по Омпрово врѣме, и само дарбата на търговията може да спрѣ неговата запустителна сабя.

«Благочестieto що търговията го донася,» казва Линдвормъ, «и образованieto ради станванieto търговци не състоятъ въ случайното обогатяванieto на търговците и занаятчиците, нъ въ облагата, която зимианieto-даванieto принася изобию на сички тѣхъ людие, въ най можното голѣмо прѣнасяние и промѣняванieto на произведения, въ моралното сближаванieto, което има за сътѣнина материалната придобивка, въ умственото както дѣловито распръсванieto на човѣщината по земята, въ умственото сливанieto на народитѣ, въ посрѣдстванieto, което снабдява търговията съ умствени и физически произведения, въ извършванieto на умствени пораждания и тѣхното подаденieto, на едно да са рѣче, въ посрѣдстванieto на сички тѣхъ съдѣйствия отъ главнитѣ дѣйци за добрата народна имотность.» Търговията распръснува вредомъ образованieto, запознава достойни изнамѣрванія въ занаяти и науки и подбужда за надварванieto; тя подава на науката и на вѣрата главни подпорки, и на всѣкъ е тя еднакво равна съ напрѣднина и подобренieto—напрѣднина въ духа и обичаитѣ, напрѣднина въ занаятитѣ и наукитѣ, въ знаніята, въ моралността, въ законитѣ и охалността, и сѣкогажъ по добръ прѣвраща пѣта отъ колкото единъ изравнявачъ, както е и била придружница и другаръ на човѣшката напрѣднина въ образованieto.

Нъ търговията нѣма потрѣба ради закрѣпа срѣщу върли критики, и още по малко е потрѣбно да изброяваме добродѣтията, които тя е докарала на човѣцитѣ. Ний вѣрваме твърдѣ на истината отъ общата народна мисль, че сиромашята е едно зло, а пѣкъ богатството е една благословия; нъ въ сжщото врѣме ний държимъ здраво, че личното богатство е много нездравена плата на мѣка и работа, отъ колкото да можеше то да са направи за главна помисль на затичванieto. Никой, който е станалъ богатъ, неможе каза наистина, че той благодаръ за иманieto си само на своята сила и похватность; защото никой другъ, който бы държалъ сжщия пѣтъ и слѣдвалъ тѣжко стѣпикитѣ му, можалъ бы да достигне истый залогъ. Богатството прилича на онѣзи пѣдци, които отдалечъ съзирашъ ловача и отъ него хвърчатъ до колкото ги наближава, а често са случая единъ обикновенъ пѣтникъ да ги убие съ тоягата си. Човѣцитѣ сж прѣстѣпили надалечъ вече въ свѣта, ако си сж направили за честта едно разбрано прѣдставанieto, едно прѣдста-

ние, което е достойно за безсмъртни сжщества. Опыта по свѣта слугува намъ както свѣтлина, книга знанieto както упътникъ, за да са не побъркуваме. Непридръжность и самовластность може са придобие съ чиста тѣжменость, кога човѣкъ слѣдува законитѣ на търговията; една разбрана и мѣдра стѣпенъ честь може са достигне съ правото обръщанieto на зимианieto-даванieto; нъ който иска да придобие богатство, не трѣбува друго да прави, освѣнъ да са упѣти къмъ згодный случай и да са приготвува за приближенieto му, да съзира отъ далечъ сгодни случки, да ги има сѣкогажъ прѣдъ очи, и кога чужде часа, да ги улови съ желѣзна рѣка. Нъ тогасъ яко да ги дръжи и неиспуца отъ рѣцѣтъ си—яко и да са разира на жсове кожата му отъ трѣние и бодли—за да са не възвърне сгодный бързей на случката въ друга пазуха отъ неговото лекоумие, несѣгнѣванieto и непохватность.

Книгитѣ могатъ и не трѣбува за друго да бѣжатъ освѣнъ да изостреватъ разсѣжданieto, още и да поучаватъ човѣка да различава вѣншностьта отъ истината; тѣ трѣбува да обнематъ не само онѣзи правила, които обично воятъ къмъ чести и богатство, нъ и онѣзи що докарватъ съсипванieto и развала. И тѣхъ който са затича за истинска честь, той ще бѣде и Богу драгъ, който са радва за доброто поминуванieto на своитѣ създанія, и тогасъ заварденъ отъ много прѣмѣждия и измами; тогасъ най сетѣ и той ще намѣри че тѣ сжщи средства, които е употребявалъ за подпомагъ въ неговата похватность, тѣхъ сжщо сж спомогнали и за свѣтовната му честь.

ПАЛАТА НА ВІЕНСКОТО ИЗЛОЖЕНІЕ.

На Пратеръ, мѣсто за разходка на Виенчанитѣ, е сграденъ сарай за изложение, опрѣдѣленъ отъ къмъ сѣверъ и истокъ отъ рѣка Дунавъ, и отъ къмъ Югъ отъ единъ голѣмъ алеи пѣленъ съ каляски, конници и пѣшаци.

Захванатый просторъ отъ лондонското изложение прѣзъ 1861 бѣше 186,125 четвъртити метра, отъ парижкото прѣзъ 1867 година 441,750 метра, а отъ виенското на 1873 е отъ граматный брой 2,330,631 четвъртити метра!

Тая безкрайна широкость обема сички тѣхъ затворени мѣста въ окола на изложението.

Сарая и покрѣтитѣ галерии (прѣходы) сж 534 четвъртити метра повече отъ Парижкий на 1867 година. Парка (садината) що са простира около сарая е много по разширенъ отъ Парижкий, който трѣбувалъ да достигне краищата на Марсово-поле.

Испрѣвний планъ процаваше направата на една галерия отъ 905 метра дължина, прѣсечена напрѣко отъ малки галерии, които да съставятъ тѣхъ малки простори отредени да отдѣлятъ различный царцины.

Сичко това съставанieto изгѣда на еднакъ кошъ отъ рыба, на който грабнакъ бѣше главната галерия.

За да са прѣкъсне монотоліята на подобна направъ, трѣбувалъ е капка починванieto за околото на единъ изгѣдачъ. При това трѣбувалъ е единъ покрѣтъ просторъ за сборовѣтъ на изложението, за отварванieto му, за приѣмванieto на царіе и голѣмци, за раздаванieto на пѣлашитѣ.

Тогасъ ангилишкий инженеринъ Скотъ Руссѣль, архитектонъ на Сиденамский палатъ, донесълъ плана за една обла драска кула на връхъ съ единъ сводъ (кубе), който споредъ неизмѣривитѣ си мѣрки, дързостята на измысленанieto му, е най достойно забѣжителенъ на цѣль свѣтъ.

Наистина, свода на черковата св. Петръ, въ Римъ, за който толкова са искудва свѣта, има 44 метра диаметръ, кога свода на виенското изложение има 102.

Облата кула стои на 50 спонца отъ искувано желѣзо около 17 метра високо.

Върху капителя (на върха) на тая спонца има една околѣята галерия отъ дѣто изгѣдачѣтъ могатъ да спуснатъ единъ погѣдъ почуденъ върху многоцѣтната пропастъ, която ще шавя подъ кратката нмъ въ безкрайный дворъ на сградата.

По сѣрдчатѣтъ не ще са уплашатъ никакъ да са вѣскачатъ по една доста стрѣмна стѣлаба и до куличката.

Отъ тая чудовищна височина, окоото ще пригърне една чудна панорама.

До податѣ, цѣлый градъ съ неговитѣ памятници да излаза отъ тѣмната. Въздушната кула на митрополитската черква св. Стефанъ, която са стрѣлка до облацитѣ и надмѣнува съ височината си многобройны черковы, що са издигатъ по сички тѣхъ въртопы, както и твърдѣ голѣмитѣ памятници, които намѣчаватъ общитѣ расколи и градини.

Къмъ оризонта, планины да са зеленѣятъ и посяны съ лозія отъ Каленгебирге, а по далечъ синкавитѣ бѣрда отъ карпатски планины.

На близо, синкавий Дунавъ, който милкува съ вълмата си прѣхубавитѣ лѣтны кѣщи и малкитѣ сѣлца, които са простиратъ весело по краищата.

Още по близо, рѣка Віена, която лѣкатуши прѣзъ лавадѣтъ и тече прѣзъ града да го раслажда.

Географическото положенieto на сѣка царцины е завардено въ намѣстеванieto на изложението.

Отъ къмъ изгѣванieto слѣнце—сградѣтъ на истокъ, отъ къмъ заходъ слѣнце—направата на заходъ.

Около главный сарай са намира чардака за императора, другъ за испѣтателната комисія, трети за императорската комисія, галерията за тѣхнитѣ занаяти, и, на тосъ-чѣсъ, сграждатъ френский чардакъ, опрѣдѣленъ да направи голѣмо втѣленieto съ голѣмата приличность на неговото нарежданieto и съ лѣщенieto на неговото накинванieto.

Сжщо тѣхъ са намѣратъ и доста много сграи отредени да бѣдатъ какъ показванieto или юрнекъ за архитектура по сички тѣхъ царцины.

Изгѣтъ драската кула, памятнический знакъ на сарая е показанъ съ главнитѣ врата, които съставятъ началото на галерията що минува прѣзъ кулата и са намира верѣдъ тѣхъ малки галерии, що ги нарѣкохъ ребеный кошъ на сградата.

Това главно вѣзванieto, на което мѣрката е отистина забѣжителна, повече е единъ лѣкъ отъ надвѣванieto отъ колкото единъ врата; то извършева двѣ архитектурскы помисли: едната—за да даде единъ армоническы срѣдѣлекъ на дългото сградено лице, и другата—да скрива желѣзната направа на кулата, която можеше да бѣде въ неприличка съ дървената направа на галеритѣ.

Тая врата върху горний си праг е на-
качена съ единъ строй излъзълъ отъ ка-
менодълницата на прочута Пилца, и прѣд-
ставя Австрія че раздава вѣнцы; до бра-
ката и човѣкъ вижда дароветъ на исторіята
и на правосъдіето; подъ този строй, гер-
ба (торята) на Австрія са държи отъ два
небывадачни дракони пила.

Фриза или вратното лице има за под-
писъ думитъ що императора е изговорилъ
при отварянieto на изложението.

Въ празното мѣсто оставено между
спонцитъ отъ коринтійскы редъ що крѣ-
пять дѣла, оставени са два дулапа, дѣто
има турнато статуи високи десетъ стѣпки и
прѣдставятъ Миръ и Благоденствіе.
Испанитѣ образы, които са намиратъ
надъ тѣхъ статуи, нмъ сж каменодѣлно иза-
сненіе. Надъ това човѣкъ вижда голѣмѣтъ
медали съ образитъ на императора и на
императрицата накинени въ фриза съ ко-
роны. — (Слѣдва.)

ПО ЗЕМЛЕДѢЛИЕТО.

Измежду многобройнитъ кусури които
правятъ нашето земледѣліе да изпада са
намира и незнаеніето на земледѣлцитъ за
да употрѣбляватъ въ полза гноитбата.

Растеніята черпятъ своята храна изъ
земята и въздуха; едни отъ животнитъ ся
хранятъ съ растѣнія, други съ мѣсо отъ
другитъ животны; отъ дѣто слѣдува, че
храната, съ която ся хранятъ животнитъ,
са е намирала по напрѣдъ въ растеніята
а първобитно въ земята. Ако слѣдовател-
но разхвърляме въ земята различнитъ от-
падацы отъ животнитъ и растеніята, ний
и похвърляме това, което по напрѣдъ сме
земаи отъ нея. Ето защо унитъ земе-
дѣлци сж сѣвоги казвали че не може и да
са помисля за успѣшно земледѣліе безъ на-
домѣщаваніе на онѣхъ вещества, които ся
зيماتъ изъ земята — безъ гноитба. И до-
дѣто унитъ земледѣлци тѣхъ мислятъ; до-
дѣ тѣхъ наричатъ гноя земледѣлческо злато,
душа на земледѣліето; нашъ земледѣлецъ
немаи твърдѣ много за него. Често сме
слушали да казватъ: неплодна година, шива-
та ни изродиха, или не раждатъ вече тѣхъ
както що раждаха нѣкогы. И право каз-
ватъ. Съ такова земледѣліе както ся води
у насъ не само че ще израждатъ нивата,
нъ то ни и още води въ пропасть.

Ний трѣбува да знаемъ, че земята изъ
която съ сѣва една жетва отнасяме едно
голѣмо количество отъ съставнитъ и час-
тицы, не е неизчерпима. Тя може да ся
приспособи на една каса или житникъ, въ
които ако никоги не притуряме а само из-
важдаме, то ще да ся довършатъ ама бы-
ла колко и да сж голѣми и пълны. Нашитъ
земледѣлци ся задовольаватъ още и съ
това да мислятъ, че сж сторили доста за
своята нива, ако я оставятъ на угаръ за
да ся почини, и да стане способна за нова
рожба. Срашно ся лъжатъ. Земята е тѣло
бездушно; тя нѣма потребъ отъ почивка,
както нѣмайтъ нужда отъ почивка и каси-
тъ и житницитъ. Притуряи у нѣхъ баремъ
толкова, колкото и ваднѣш, па ся непла-
ши, че ще ся уморятъ. Тѣхъ е и съ земя-
та. Притуряи въ нея баримъ толкъ
колкото си и зель жетвата, па ся не бой
че ще ся умори, че ще бѣде неплодна.

Ломитъ слѣдствіа на такова угареніе
ще да види сѣкы като си помисли че много
земледѣлци които можахъ да обработватъ

съ сѣщия добитѣкъ сичката си земя, об-
работватъ само половината, а другата по-
ловина почива на угаръ, и тѣхъ можахъ да
я обработватъ съ тѣзи само разлика, че
ще има двоенъ трудъ а и двойна жетва.

Нъ за да можемъ извлечемъ постоян-
на полза изъ земята, безъ ушрѣбъ на хра-
нителнитъ и за растеніята вещества, ний
трѣбува да ся стараемъ штоо неплоднитъ
земи да направимъ плодородны а плодород-
нитъ да удържывамъ въ постоянно пло-
родіе. А това нѣщо можемъ да сполучимъ
ако ги гноимъ. Ще рѣче че главното ус-
ловіе за успѣшно земледѣліе е гноитбата,
и онзи земледѣлецъ, който съвѣстъ немаи
или само отъ части отговаря на това ус-
ловіе, самъ себе си подкопавъ, самъ се-
бе си подгражда, и той ще рано или късно
нъ безъ друго да пропадне. — (Слѣдува)

КНИЖНИНА.

Школска Педагогія, или методическо ръко-
водство за учителитъ и управителитъ на
народнитъ школи. Отъ Г. А. Ковачова. Часть
първа. Обща методика. Пловдивъ, 1873.

Мюзина отъ нашитъ учители мислятъ,
че македонскитъ българи говорятъ едно до
край отдалъно отъ мисіо-тракійското сла-
венско нарѣчіе, и, за да имаме сина е-
динъ общъ езикъ, трѣбуваше съ поврѣж-
дане на бащинъ нашъ да са приеме другъ
за писмоветъ, ако и да са неговореше въ
никое село. Дѣхъ това искане е распра-
вено съ книга Школска Педагогія отъ г.
Ковачова, даскалъ въ Щипъ, която е на-
писана на тамашинъ езикъ, та сякой може
види отъ нея, че Българитъ въ Свищовъ,
Щипъ и Сливенъ говорятъ еднакво. Едно
само не е можалъ да сполучи г. Ковачовъ,
що е накинилъ писалото си съ доста ду-
ми, заети отъ друго не българско нарѣчіе,
които Българитъ не разбиратъ и на мѣ-
сто тѣхъ ся иматъ други свои. Ний ще
забѣлимъ нѣколко такивато рѣчи изва-
дени отъ първитъ десетъ образа за Шко-
лска Педагогія, за да бждатъ както упѣт-
ване сѣвиму, който са залага да научи
бащинъ нашъ езикъ. Тѣхъ сж: Ръковод-
ство, на мѣсто: упѣтване; управителъ, на
мѣсто управникъ; учебно заведение, на мѣ-
сто училища. По Македонія казватъ: да-
скалицца. Български не може са важе: же-
лѣзно заведение: пасачъ на овцѣ, на воло-
ве: а ковацница, овчаръ, воловаръ; бждѣ-
ще, на мѣсто бджина; уводъ, на мѣсто въ-
ведене или въвождане; необходимъ ще ка-
же, който не е обходилъ наоколо, на мѣ-
сто невзбѣженъ; условіе, на мѣсто сговоръ;
способенъ, на мѣсто похватенъ; начертано
на мѣсто набрѣдено; природна, на мѣсто
естествена или саморастна; наблюдене ще
каже, което стои на блюзъ, на мѣсто съ-
гледване; ползувамъ, на мѣсто придобывамъ
или подреждамъ: картина, на мѣсто образъ;
младежи, на мѣсто момци; понятие, на мѣ-
сто познание или разбиране; обяснене, на
мѣсто изяснене; зависе ще рѣче започна
да виси, на мѣсто придържа са; погрѣшка,
на мѣсто грѣшка; изражение, на мѣсто изго-
варяне; строго и точно, на мѣсто върло
и тѣмъ.

Ний вѣрваме, че г. Ковачовъ, както е-
динъ обичайнъ на народното наше просвѣ-
щене, да приеме съ благодарностъ това на-
ше забѣлжаване, и за напрѣдъ да вник-
неше на говорный народенъ езикъ, штоо

да спие по-добрѣ и други школски кни-
ги, толкъс потребни днесъ за ученици и
най-вече за които основатъ за нѣсъ бдѣ-
гаритъ писмоветъ езикъ. — (Б.)

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТЪ НА "ТУРЦИЯ."

РАЗГРАДЪ 25 май. Въ името на общото
добро ви молимъ да виѣстете настоящето ни въ
почтаемъ вашъ листъ. Никакъ не е по желаніето
ни да обнародваме подобны новини, въ що да чи-
нитъ като не е вече за търпеніе.

Въ притурката на 10-ий брой отъ В. Турція
сте обнародвали отъ нашъ градъ една дописка,
която кратко говори за общитъ ни работи. До-
писката сирѣчь до заеманіето на театаритъ и по-
чата ни. Въ настоящето си ний не продължаваме
да ви изложимъ теченіето на работитъ слѣвъ зе-
маніето на печата съ театаритъ.

Като са научи народа че Иванъ Хорозовъ и
Нено Николовъ тѣхъ нападнали касерина ни и ени-
черскы земи театаритъ съ печата събра са едно
общенародно събрание отъ около 100—150 ду-
ши гражданъ горѣ въ голѣмѣтъ училищенъ салонъ.
Тамъ са повыхахъ чантаджитъ (онѣзи що земахъ
чанта за театаритъ). Имаше голѣмо възнееніе. На-
рода почна да вика противъ тѣхъ за еничарскитъ
нѣхъ постѣпки, и зашто тѣхъ да нападатъ добрыя ни
касерины само зашто той не удари общия па-
чатъ за ополчаніе на Иванъ. Най послѣ чанта-
джитъ ужъ признахъ вината си. Тогава са при-
стъпи за избиранието на нова община (врѣмето за
това беше по мартъ, нъ на нѣмъ да са надѣваше да
са наредъ отъ дѣла владѣеца, а като то не стана,
народа каза че трѣбува да ся наредъ самъ.)
Членовѣтъ на общината са избрѣхъ по висшегла-
сіе. Новитъ общинари дадохъ подписъ че при-
матъ отговорностъ да управяватъ общитъ ни
работи за една година, а другитъ граждане отъ
своя страна подписаха че одобряватъ тѣзи общи-
нари и че нѣхъ поврѣватъ общитъ работи за ед-
на година. На това писмо само Г-нъ чанъ-чанъ
не подписа (тѣхъ казватъ на зашто дѣто
и да са сирѣ той почнува да дрънка противъ то-
гозъ-онозѣтъ и погрѣжъ). Само той изѣзѣ у-
никъ. Тогава народа поиска чанта да са даде на
новата община. Чантаджитъ казахъ: «нека новитъ
общинари ся избрѣхъ касерины и тогава чан-
тата е готова.» Добрѣ, каза народа и сякой си
отиде по работата. Това беше на Врѣшница.

На другъ денъ общината слѣвъ като си на-
брѣла касерины и печатопозителъ, поиска да ча-
тата, нъ чантаджитъ не я дали, като прѣдложили
нѣкои извиненія. Ито добро. Слѣвъ нѣколко дни,
каго повѣнато извиненіе не чинеше пары, об-
щината пакъ поиска театаритъ съ печата, нъ
чантаджитъ изѣзди изъ общината съ думитъ:
«идете на хюкомата, па си искайте театаритъ и
печата!» Благодарна и похвална постѣпка на на-
шитъ еничаре, отъ които е и аза! Ама
какъ избрѣхъ а!

Народа като са научи за тѣзи нѣхъ визка и
куварна постѣпка, пакъ са събра въ голѣмѣтъ са-
лонъ и прати та ги повика, нъ тѣхна милостъ не
додохъ, като единъ отиде на една страна, а другъ
— на друга. Народа си отиде слѣвъ като размы-
сихъ какъ да са правя.

Като са вила че чантата не ше може да са
земе безъ нѣвои неспрѣтны постѣпки, и като на-
рода не искаше тѣхъ да поставя понеже горѣщото
му желаніе е да са похвърне мира и тишината,
общината почна да върши общитъ работи съ вѣт-
хия ни черковенъ печатъ. Тѣхъ работитъ ни траг-
нахъ малко напредъ, ако и да съ много спѣхъ.

Нъ какво са зачудихме като днесъ, слѣвъ петъ
шестъ седмици отъ избиранието на общината, хо-
рата са викатъ на истиндѣкъ за като кѣкъ са е
избрѣла общината. А главната причина е че и
новитъ общинари не са повелохъ по еничарскитъ
тѣхъ кола на и привърженицитъ му. За
тѣзи работи петъ души гражданъ станаха истинитъ.

Не знаемъ, Г-не Редакторе, до колко право има
каймакѣлия нѣхъ Хаджи Називъ бей да са вѣси въ
избиранието на общината ни и за хатѣра на двама-
трина да са труди да прѣвѣстѣва на общината ко-
то е избрана отъ гражданитъ ни, нъ народа доста
са доказъ отъ подобны постѣпки, а още повече
като не вѣрва че това е споредъ законитъ на
царското правителство. Не знаемъ по кои царскы
законы единъ аза има право да нападе общината
ни най грубо, да зема общитъ театары и печата

ни без общенародната воля, да не припознава освен онова що е по неговото произволение? Иванъ Хорозовъ глѣхъ на народа като на бесцелесны. «Народъ не трѣба да са глѣхъ. Казва че хората били «червени банове», а той бѣлъ «чи ста лира.» «Една лира» казва този чедовѣкъ чини повече отъ сто червени банове.» И като той е чиста лира (ако и да има да ги дава съ хиляди на царската хазна), а другитъ хора банове, то негова глѣхъ чинитъ повече отъ глѣхъ-вѣтъ на сто други граждани? Ето ти, братко, философията на нашия минимъ доброжелатель и защитникъ! А за Нена трѣба да знаете че той въ черкова не влиза, а днесъ са тоудъ да попи повече които да не са по-чисти въ утата си отъ него. Въ общитъ ни работи той не са мѣси за друго, въ само да ги разбърка и да прави смущения. Колкото пати е стѣпилъ въ общината ни се са ставали голими смущения и раздори.

Можехъ да кажехъ нѣщо и за едно духовно лице въ Руссе (нѣ по дѣло владика) на което грабителскитъ духъ е изобразенъ въ самото му лице, и което играе главната роль въ разстройванieto на града на, въ прѣмъшляване. Само ще кажехъ че негова мисль трѣба да помни народната поговорка: «когато кокошката вода пие и та Богу са моли.»

Гражданинъ са готвятъ да подадатъ на мѣстното правителство една жалба върху горьизтоже нитъ нѣща. Дано има добри сетини, та пакъ да са възрадуваме съ мизъ и типича помежду си.

Братъ Разградчане! Въ името на градското ни добро, въ името на народното достоинство и на прѣдѣлъ, нека са не стражамъ отъ подобни за явления тѣзи на еничары! Нека бѣдемъ съгласни, тѣрѣдъ и непоколебими за доброто на града ни и на цѣль народъ! Въ днитъ на правдолюбивитъ нашъ царъ и баща, Султанъ Абдулъ Азизъ, ко-мучто Богъ да продължава дѣлитъ, правдата най послѣ ще въстѣржествува. Дано Богъ да ни даде умъ и разумъ щото да забравимъ частното, и да работимъ за общото добро.

СЪБАКВЫ НѢЩА И НОВИНЫ.

— Завчера, въ вторникъ освѣтителнитъ трень на желѣзний пѣть отъ Цариградъ до Едрене трѣгна. На този трень са качихъ саразалина, министрътъ, баронъ Хиршъ, главнитъ инженеры на компанията и нѣкои прѣдставители на тукашитъ и чужди вѣстници (набѣвма са че и даскаъ И-ванчо трѣбува да е въ числото на тѣзи послѣднитъ). Вчертъ на 6 часа по европейскитъ трена пристигнахъ на едрененската станция въ най добро състояние. Желѣзнитъа земела 36 километра на частъ. Сичкото народонаселение върху обхода на линиата и отъ околноститъ, казва единъ телеграмъ отъ Едрене, са стекло на мѣстата прѣзъ дѣто минавъ трена и възкличавао Султана и правителството.

— Турскитъ вѣстникъ Хадика казва че една нова разбойническа чета вързувала въ агиро-кастроискитъ околности у Илриъ. Хадика притуря че повечето отъ четитъ, (вижда са че имало много чети) които обиратъ въ тѣзи области, са съ ставени отъ башибозуци, на прѣдъ и назначени като граничери. Отъ друга страна, вѣстникъ «Едрене» казва че една чета отъ черкези нападнала една правителствена щафета, и сторила и други вини. Петиня отъ злодѣйцитъ сж уловили.

— Тукашитъ вѣстници извѣстихъ че главно-то управление на почта са възложило на Аари-онъ бѣа, драгоманитъ на царскитъ диванъ. Аари-онъ бѣа е единъ отъ просвѣтитъ и либерални държавни чедовѣци.

— Гръцкитъ листове извѣстихъ че една сума отъ 35,000 лиры са събрали между нѣкои тѣхни банкеры за направеніе и издържаніе на голимотъ нѣтъ народно училище. Христакъ е-феенъ подарилъ 6,000 лиры; Стефановичъ 3,000 лиры; патриарха 1,000 лиры; Зарионъ са задл-жилъ да събере 25,000. Тѣзи сѣщи чедовѣци сж готвали да събератъ още една друга полота на сума измежду гръцкото племе за направата на патриаршеското здание.

— Завчера една ерменска депутация отъ ан-тихасуниститъ подаде една жалба на правителство-то за да иска да са повърнатъ на общината чер-ковитъ и имотитъ освѣдени отъ хасуниститъ. Ми-нистеръ на външнитъ работи отговорилъ че ще разгѣда жалбата.

— Единъ телеграмъ отъ Кавказъ извѣстива

че руското правителство заточило въ Сибирь до 20 черкези по тѣзи причина че ходили изъ кав-казскитъ сѣла да убѣждаватъ черкезитъ да са прѣвѣзватъ въ Турско. Девантъ Тимсъ като по-мѣста този телеграмъ, казва че руското прави-телство направяло безъ да иска добро на нашитъ народонаселения като ги отгървало отъ новы гости черкези.

— Прочитамъ въ Куріе д'Орианъ: Вчера прѣ-ставителитъ на православитъ арабы отъ Палестина, които сж на брой до 8 души, са заве-дохъ на полиціята отъ три запѣта. Тѣ са пу-станаха подъ кифилитъ и сѣдѣ като дали ду-ма да са прѣдставятъ на властѣта за утрѣ (че-твъртакъ).

— Змиренскитъ валия откритъ че една сума отъ 50,000 кисѣ липсувала отъ общитъ касы. Той отворилъ единъ исметъ за да издѣри виноватитъ.

— Извѣстихъ отъ Іерусалимъ че царскитъ комисаритъ Зиевъ бѣи и ерменскитъ консултъ отъ Бейрутъ пристигнали въ този градъ. Тѣи захва-нали да разгѣждатъ вѣгемскитъ въпросъ. — Пра-вославнитъ арабы сѣдѣхъ да са оплакватъ сѣр-щу патриархъ Прокопій. До 150 прѣдставители отъ разны страны на Палестина пристигнали въ Божій Гробъ съ жалбы до царскитъ комисаритъ. Нѣ Зиевъ бѣи отказалъ да прѣме тѣзи жалбы: той казалъ на прѣдставителитъ да ги връчатъ на мюхесарифина. Този послѣдний ги прѣвлъ. Въ тѣзи прошеніа тѣи молятъ правителството да са въ-становятъ въ правдинитъ си нарушени отъ но-витъ патриархъ и синода му.

— Завчера трамвантъ строшили краката на ед-на стара каджия. Като са качала на колата тѣ паднала и колелетата минали прѣзъ нѣгѣтъ ѝ. Ста-рилъ чедовѣкъ не трѣбува никога да са качатъ на трамвайскитъ кола когато върватъ, защото сѣ-какѣтъ сѣкакѣтъ може да стане.

— Едно писмо отъ Битола, помѣстено въ Куріе д'Орианъ, казва че въ прилепското окръ-жѣ разбойничеството са развало до толкова мно-го щото до 200 души христѣани и мюсюлмане отишли въ този градъ за да искатъ дѣла отъ мѣстното правителство да са прѣвѣзатъ на друго мѣсто. Тѣи перачили да са завърнатъ въ града си. Жителитъ отъ Прилепъ сж заварвали отъ 10 ча-са въ кѣшитъ си и не смѣли да излѣзватъ на-внѣжъ. Въ краческото окръжѣ, което е близо до Прилепъ, двѣ разбойнически чети отишли сичкитъ добитѣкъ, пошкѣнитѣ и дрѣвѣтъ на пѣтъ сѣта. Това злодѣяніе станало на 12 май. Единъ бо-люкъ-бѣшиа отишелъ въ Битола за да обѣла ста-налото и казалъ на управитѣла че запѣтата не били силны за да бѣжѣтъ разбойничѣтъ. Раз-бойничѣтъ били добряни.

— Амасіитъ ефеенъ, прѣдѣбѣшитъ прѣдсѣд-атѣль на търговското сѣмѣище въ Руссе, са опрѣ-дѣли членъ въ истинафскитъ дворъ.

— Прочитамъ въ Фаръ до Босфоръ: Вчера, сутринта, прѣдставителитъ на сичкитъ посолства са събрахъ въ заведеніе на карантината за да размысѣтъ върху мѣрѣитъ които трѣбува да са земѣтъ сѣрѣшу холерата които е при урѣтата на Цариградъ. Понеже мнозина чедовѣци урѣтали отъ холера въ Шуменъ и Руссе, тѣи рѣшали да ту-ратъ подъ карантината сичкитъ стоки и пѣтници които идатъ отъ тѣзи мѣста.

— Прочитамъ въ Левантъ Хоризъ: Науча-вами са че работитъ на едина отъ кловетѣ на желѣзний пѣть който ще свърже дѣниата Едрене-Пловдивъ съ линиата Варна-Руссе, именно кло-ча Търново (Мѣрица) Яболъ що са захва-натъ тѣзи дни. Главния инженеритъ на едрене-ската линія Г-нъ Винфѣръ ше управява тѣзи ра-боты. Царскитъ комисаритъ доде веку въ Ены-Загра за да прѣдаде прѣкупенитъ нужды мѣста. Колкото са тѣча до клоия Яболъ-Шуменъ, сичко е още убѣститѣ. Генерала на дѣниата Мехмедъ пѣша, който изучи прѣди два мѣсеца стратегическото начертаніе, не е прѣдставилъ о-ще своето изложение и никакво рѣшеніе не са е зело къмъ начертаніе на компанията, прѣдста-влено прѣди три мѣсеца.

— Ишѣтъ отъ Одесса: Нѣкой си Иванъ поплъ Саввовъ отъ Търново, прѣвѣстилъ до 60—70 души Българи изъ прибалканскитъ страны, и поплъ примамивы условия прѣклонилъ ги да заминѣтъ въ Кавказъ, подъ изѣтъ че ще да сѣятъ тютюнъ. Нѣ като дошли на опрѣдѣленото мѣсто бѣднѣтъ изгѣдѣны вмѣсто обработена земя видѣли дивы го-ры, които той нѣтъ прѣдложилъ да расчистѣтъ та

тогава да хванѣтъ да работѣтъ. При това той зна-чительно смѣлѣлъ общината въ началѣ платѣа, съ надѣжда че тѣ отъ отчаяніе въ странна земя ше са принудѣтъ да са съгласѣтъ на нѣговитъ прѣ-ложеніа. Той казвалъ че понеже орѣтака му нѣ-кой си баронъ Фитинговъ, когото тѣ обаче на-кога не сж видѣли, го излѣгѣлъ, той са приу-дѣлъ да са отнесе тѣи спироко тѣхъ. При сичко това, излѣганѣтъ не рѣшилъ да са съгласѣтъ и сж прѣвѣнали изъ околнитъ тамо чифлипы да работѣтъ, а нѣколкома стѣгнахъ тука въ Одесса за да са завърнатъ пакъ въ отечеството си.

Увѣрѣватъ ма че истия този доландарѣиъ И-ванъ Саввовъ, не са отказѣлъ отъ първитъ си то-зи неусѣхъ и че бѣлъ мислѣлъ да заминѣтъ ка-дѣ сѣйбискитъ страны, дѣто не му са е расчулъ още подѣганъ, дано отъ тамо да дигне пакъ тѣи хора и да ги приведе до нещастіе; за знаніе съ-общавамъ станѣлото, за да са не довърѣватъ на-шитъ сѣкому.

— Прочитамъ въ Дунавъ: Научавамъ са, че са съставили една сѣбѣсна комисія поплъ прѣд-сѣдѣтелството на Хайдаръ ефеенъ, прѣдсѣдѣтель на вѣнѣтскитъ диванъ тѣмизъ, които днѣсъ чѣдѣ да захванѣ да испѣтѣва дѣлата, които по подозрѣ-ніе са уловили въ Сливенъ и Джулия и са до-караха въ Руссе.

ОСВЕЩЕНИЕТО НА ЖЕЛЕЗНИЙ ПѢТЬ ОТЪ ЦАРИГРАДЪ ДО ПЛОВДИВЪ.

(Телеграмъ до Левантъ Тимсъ.)

Чорѣ 5 юнѣ. Пристигнахъ живо и здраво на Чорѣ. Безбройно множество. Свѣтло прѣмѣ-ніе. Добра закуска. Великитъ визиръ благодарѣнъ. Врѣме дѣждовно.

Демирташъ. Сичкото жителство отъ Едрене е на стѣнциѣ; сичкитъ гражданскы и войскы на-чѣлства, и войската съ музика на чело. Голѣмо въсхищение. Врѣмето са измѣнява.

Едрене. Голѣмата магазинъ на стѣнциѣ са прѣ-бѣрна и една хубава саза, които са освѣтили и украси тѣлѣтъ хубаво. Сѣвъ угощеніе отъ едно слово отъ Хиршъ са чете на турскы отъ Мах-мудъ бѣа, членъ отъ държавнитъ свѣтъ стѣра-но къмъ Султана, и сѣтъ едно друго слово къмъ саразалина. Саразалина отговори съ едно тѣлѣ-дѣ хубаво слово. Великитъ визиръ раздаде дек-ларация на сичкитъ инженеры на компанията. Едрене е прѣвѣрно освѣтитъ; фѣшѣи са хубѣлихъ.

Едрене 6. Тѣзи сутринѣ саразалина, Мѣхмедъ пѣша и другитъ министри и високы чиновникъ посетихъ дѣминѣтъ на Султанъ Селимъ, на Султанъ Мурѣтъ, вѣткитъ пѣшатъ на Султанѣтъ, военското училище и кѣшѣята които изгора когато стояхъ въ нея ерменскитъ войскы. Сѣвъ нѣколко тѣлиѣ отъ рѣдѣнитъ, и войската, консултѣ и черковнитъ на-чѣлници са прѣхъ. Ейна закуска са даде сѣтъ въ конака на валиѣта. Въсхищеніе отъ народа немо-же да са опише. Цѣль градъ празнува. Освѣ-тителнитъ трень че трѣгне по 5 часа за Пловдивъ.

Едрене 6. (Други телеграмъ до Тюрки.) Освѣтителнитъ трень на желѣзний цариградо-ед-рененскитъ пѣть, който трѣгна сутринѣта отъ Сар-кеджи скелеси, пристигна по пѣлѣтъ на Чорѣ. Едно свѣтло прѣмѣніе са направѣ на отоманскитъ министри отъ сичкото народонаселение, което са стѣче на стѣнциѣта. На сичкитъ стѣнциѣ тѣи са посрѣщнахъ съ живы въсклицанія. Тѣи са прѣ-ехъ бѣжѣвао въ Едрене. Едрененската стѣнциѣ бѣше великопѣтно украсена; войскы, музика, е-дно безбройно множество, нищо не липсуваше на тържеството.

Пловдивъ, 6. Освѣтителнитъ трень, който трѣ-гна на 5 1/2 часа отъ Едрене, пристигна, като ми-на прѣзъ една страна прѣвѣрна по плодородіе то сѣ. Желѣзнитъ кола сѣхъ 44 километра на часа.

Пловдивъ 7. Отѣаніе отъ желѣзнитъ кола отъ Едрене до Пловдивъ стана най добръ и съ 55 километра на часъ. Линиѣта е добръ направена и минава прѣзъ едно мѣсто великопѣтно и пло-дородно. Сичкото градско народонаселение чака-ше на стѣнциѣта и зѣдѣи най живѣ въсторѣтъ. Ка-то пристигна трена горѣщы выковѣ са чухѣ въ честь на Султана и саразалина. Врѣмето са измѣня.

Белова 7. Пристигнахъ честитѣ въ Белова, което е разложено на едно живописно мѣсто въ баканското гѣрло. Българѣтъ направихъ едно за-явленіе на великитъ лизиръ като прѣдставитѣль на Султана, който са живо възклида. Газѣи стѣнциѣ е посѣдѣната на пѣтуваніе отъ нѣ. Дѣтъ са врѣ-щамъ. Врѣмето е хубаво.

ИЗВОДЫ ОТЪ ДОПИСКИ ТЪ НА "ТУРЦИЯ."

ХАСКОЙ 22 майа. (Извѣстѣе отъ Куріе д'Орліанъ). Гръцкѣ вѣстници и други, които са отпращавали по своята ревност въ полза на фанариотската патриаршия, направиха голям шумъ за посвѣтуването което са сторили въ нашия градъ сръщу живота на единъ гръкъ на име хаджи Ставри, и тѣ говориха за това чистно дѣло, като че цѣль българскій народъ е заговарялъ противъ живота на хаджи Ставри.

То си е обичая на гръцкѣ: помисли едно явно дѣло са сторили отъ нѣкой българинъ, тѣ си мислятъ да му дадатъ една политическа боя за да компрометиратъ българскій народъ предъ очите на царското правителство. Това сѣщото са случили и този път. Кѣвътата игра ролата си, и властѣта запрѣтѣ мнозина човѣци.

На 3 майа прѣзъ нощта, едно лице чукало на вратата на хаджи Ставри и искало да му отворятъ като казвало че имало нужда да говори на домоуладиката за нѣкоя тѣрвава работа. Въвели го вътрѣ. Той са разговарялъ нѣколко минути съ хаджи Ставри предъ женитѣ на кѣщата, свѣтъ казвалъ че му оставало нѣщо да прибави, нѣ че са срамувалъ да говори предъ женитѣ: тъй той помогилъ домоуладиката да имъ каже да излизатъ малко отъ стаята. Казвалъ че това исканіе турѣло въ сумнѣніе хаджи Ставри, който при сичко това са съобразилъ съ молбата на гостенина си. Той задържалъ при себе си само слугата си. Тогава непознатия грънѣкъ съ единъ револверъ върху хаджи Ставри. Като немощъ да го измѣри, той тѣгилъ втори пѣтъ и трети пѣтъ. Хаджи Ставри, ако и раненъ, хваналъ убийцата за гущата, и съ помощта на слугата си, наченалъ да го бие. Женитѣ са затекли и тѣ. Виноватия на часа са прѣдалъ на властѣта.

Гръцкѣ, споредъ тактиката си, казвалъ и сѣмѣватъ да казватъ че българѣтъ побудили убийцата да стори злодѣието. Властѣта даде ухо на тѣзи кѣвъти: тя направи най напредъ едно издирваніе въ единъ ханъ; ханѣята на запрѣтъ свѣтъ подозрѣватъ и са хвърлили върху българскитѣ училища. Ако убийцата и да бѣше обличенъ като селанинъ, той носеше европейскі убуша. Споредъ това повикахъ са сичкитѣ кундуралѣи за да са узная кой е правилъ тѣзи кундурѣи и кой ги е карпилъ, защото имало на тѣхъ съвѣтъ новы пенчета.

Гръцкѣ хвърлихъ очитѣ си върху българскитѣ учители, и нахранихъ единъ кундуралѣи при който тѣзи послѣднитѣ си изтирали обувката; този послѣдний обяви че кундурѣи на убийцата надѣжали на българскій учителъ, на име Стоянъ, и че училищната слугина му ги дала за ги карпи. Слѣдователно Стоянъ са повика прѣдъ властѣта, която го попита да ли не е давалъ ботуши да са карпятъ. Той отговори че е давалъ ботуши да са карпятъ по Величонекитѣ празници. Питаха още училищната слугина която обяви сѣщото. Нѣ властѣта не зе въ никакво уваженіе тѣзи два отговора и учителя са запрѣтъ. На утрѣто, гръцкѣ сипѣтохъ други интриги. Тѣ казвалъ че убийцата холялъ често на българското училище, че живѣлъ вътрѣ, и че отъ тѣхъ са отпращалъ кѣвъ хаджи Ставровѣта кѣща. Тѣ приложиха че видѣли убийцата да са разхожда съ българскитѣ учители Миря и Петра. И тѣзи послѣднитѣ са запрѣтъ.

Сѣщій денъ минуваше прѣзъ града на Георги Николовъ отъ Самоковъ, ученикъ отъ царскій лицей на Галата Сарай, който отиваше за отечеството си. Гръцкѣ казвалъ че пристиганіето на този ученикъ съвпадало съ дожджаніето на убийцата. Ето този ученикъ турѣтъ и той въ тамината. Много други хора са затвориха. Сѣтъ нѣкои са отпущахъ.

Българскій учителъ отъ Чобанъ Махеле са видя много пати отъ властѣта и едно издирване са направилъ въ училището. Единъ другъ учителъ, който са нарича Мадея, наскоро опрѣдѣленъ за турскій азыкъ, прѣтрѣлъ единъ истинѣкъ.

Мѣстната властъ са видя да върва че посвѣтѣството сръщу хаджи Ставри е станало по побужденіето на единъ нѣмъ революционеръ комитетъ който обитавалъ въ Хаской. За това, видя са, държалъ въ тамина запрѣтитѣ лица, ако и да не са е открито нищо компрометително за тѣхъ, и мислятъ са да намирятъ и другитѣ членове на този прочутъ въображителенъ комитетъ.

Българѣтъ сѣ търѣтъ наскърбени отъ кѣвътитѣ на гръцкѣ: тѣ и испрѣли тѣхъ тѣгилъ отъ тѣхъ. Българскитѣ училища сѣ почти затворени. Ето въ такова състояние са турѣ нашия градъ по причина на едно приключеніе което има единъ

свършено чистенъ характеръ. Ако единъ гръкъ бѣше сторилъ едно подобно посвѣтуваніе, правителството щеше ли да държи отговорни сичкитѣ гръцѣ. И при сичко това относително за революционерни интриги гръцкѣ до сега са отивали на В. Порто по вече работа отъ колкото българѣтъ.

САМОВОВЪ 27 Майа. Като слушамъ я до колкото съмъ мѣстѣ да видя съ очитѣ си трудовѣтъ и старанията за напредѣтъ въ общественитѣ работи на нѣкой отъ нѣмѣтъ алазѣи по България, немощѣхъ да са стѣрѣмъ да не кажа нищо и за нашия алазѣи Н. Прѣвсвѣщенство Г-на Доситея. Отъ него Г-не Редакторе, прѣди да дойде много поправленія са очакувахъ въ отечеството ни, за работи, които тогѣва бѣхъ получѣмъ, а сега туку-рѣчи съвѣтъ мѣрѣи; кѣтъ напримеръ прѣди да дойде, читалищнитѣ членове казвалъ че старитѣ ги напалѣли много и въспирали напредѣтъ на читалището та като на дойде алазѣята ще съвѣтъ старитѣ да не са отнесатъ току строго къмъ читалището. Сега кѣтъ дойде алазѣята той най напредъ направи читалището съ испѣжданіето му нѣтъ митрополитѣ, като каза на членовѣтъ му че трѣбува да си издѣлатъ оттамъ и безъ чичѣви доуги издѣлаха че за напредъ че са потруди да имъ намери друго нѣкое мѣсто. И тѣхъ съ това обхожденіе на алазѣята на читалищнитѣ членове отпуща, и който знаеха на кое са мѣсто си е прѣнесо читалището сега го забравихъ.

Видѣката ни са науча че нѣмѣтъ читалище и общината ни са сиромашѣи и не можатъ да купятъ ново мѣсто и да правятъ нова зграда за читалище, пакъ и видѣ че нѣмѣтъ митрополитъ е доста пространно, та ако му трѣба тѣзи стѣи за приврѣмено можеше да ги покая въ друга отъ тѣхъ дѣто са сега празни. Нѣ за речеъ че на читалището управленіето не е негова длѣжностъ; той малко са стареа да докара и гражданѣтъ въ съгласіе: той само е свѣдѣтелъ. Тѣхъ ещо и училищны настоятели нѣтъ, гражданѣтъ казватъ алазѣята да ги покая да си изберѣтъ настоятели на училището, алазѣята чакъ тѣ да го подкавятъ, и тѣхъ училището ни са намира за сега въ голяма безредѣица. Отъ неговатѣ уста още не сме чули нати едно слово да е приказалъ на народа за полученіе и настанѣніе въ християнскитѣ вѣра като цѣлѣтъ, освѣтъ едно отъ протоискода му на св. Кирилъ и Методій въ ч. рковата. Съ една рѣчь до колкото съмъ можѣлъ да са науча за лѣтелността и трудовѣтъ на дѣла Цюлавски, дѣла Русушки и дѣла Софійскы въ нашия не са стѣлѣва нати една трѣта ако земѣтъ да го сравнитъ съ отличностѣтъ на горѣказанитѣ. Само една добрина има въ нашия алазѣи, и тѣ е добротѣ му табѣтъ то етъ дѣто да са намира и каждѣ да ходи на никого не казва нищо зло, а сѣвко погѣжда съ добротѣ и умилѣтъ погледъ. — Единъ Самоковецъ.

СЪКАКВЫ НѢЩА И НОВИНЫ.

— Завчера Йерусалимската православна архиепископска депутация са прѣвъ отъ министѣра на външнитѣ работи. Н. Прѣвсвѣщенство и извѣститѣ че испратѣ настанѣнія на новий Йерусалимскій управителъ Кирилъ наша за да направи единъ испѣтъ върху въпроса относително за свѣдѣніето на дѣла Кирила и за избранието на Проконія като патриархъ тѣхъ както и върху отказаніето на общината да припознае послѣдния. Рѣшитѣ наша прибавилъ че депутацията, която прѣкара вече петъ мѣсеца тука, не само нѣма нужда да продължава прѣбываніето си въ столицата нѣ че при свѣтѣніето ѣ е по нужно върху мѣстата дѣто ше са прави испѣтъ: сѣдователно Н. Прѣвсвѣщенство подкавилъ депутацията да са завърѣ колкото е възможно по скорѣ, като я увѣрѣтъ въ сѣщото врѣме че отъ сега нататѣкъ нищо не ше са очѣта противъ личната свобода на членовѣтъ на депутацията. Нѣтъ са научаваме че тѣзи послѣднитѣ останала тѣрѣтъ затъ война отъ прѣвѣта който ѣ са направилъ отъ министѣра и вѣрѣваме че ше постѣпѣтъ съобразно съ свѣдѣнитѣ които са дали и които, утѣрѣны сме, съ толкова искренѣ колкото разумни. Една голяма точка са спечѣли: лѣжливето казаніе на бившия Йерусалимскій управителъ въ р. порта му на правителството че Проконія са припозналъ отъ алазѣислѣіето на Прѣвсвѣщенствѣтъ като тѣхѣтъ законѣтъ и патриархъ, не са намира достатѣчно за да обезсѣди свѣдѣтелството на жалбата която са прѣдѣставя на Високата Порто и която е покрѣта съ подкавитѣ на хиляди върни на Йерусалимската черква; въ-

проса ше бѣде прѣдѣтъ на единъ безпристрастенъ испѣтъ.

— Официалнитѣ вѣстѣи отъ Берковица казвалъ, че на шестнадесетѣ и седемнадесетѣ того, въ сръдѣ и четвъртъкъ, падналъ единъ градъ поимѣна мѣста, който убилъ сичкитѣ дола въ селата Крушия, Букиаици и Войнакъ, и повечето отъ половината въ селата Гушаница, Студено-Бучи и Вѣрбица.

— Англискитѣ вѣстници обнародвалъ следующия телеграмъ отъ Бостонъ (Америка) отъ 30 мѣид, относително за пожара който стана нѣкогѣ въ този градъ.

Стрѣшенъ огнь избухна тѣзи зарѣтъ около 8 часѣ въ голѣмитѣ магазѣи които са намирѣтъ на Вашингтонскѣтъ пѣтъ и при пѣтицѣта Боглѣтъ и Есиенсъ. Единъ силѣтъ сѣвѣроамериканѣтъ вътрѣ духаше и карше пламкѣтъ кѣвъ ютъ дѣто съспѣлахъ сичкитѣ кѣши отгорѣтъ на Вашингтонскѣтъ пѣтъ и други много здания на юго-истокъ; до магазѣята Аррисонъ четѣридесѣтъ кѣши са запалихъ. Помоща са поискалъ отъ сичкитѣ съседни градове. Пожари разпространявалъ разорѣшитѣ сичкитѣ ютъ. Игитѣтъ изъ сичкитѣ градъ асвѣдно-вѣтъ кѣшитѣ си и магазѣитѣ си. Улицѣтъ сѣ испѣлѣны отъ покаянитѣ и стоки. Театрѣто Сѣ-рѣа стана пѣтъна на огнь. На ютъ огньѣ можѣа да са ограничи. Загубата са оцѣнява на около 20 милиона франка. Магазиата за плана на Кликерлингъ и международный отелъ изгорѣхъ. Кѣпалото на кѣтрѣдната черква при Аррисонъ са запали и то и сичката махала са налустана отъ житѣлитѣ ѣ.

— Даскалъ Иванчо (миний редакторъ на Право) захвана отъ сега още да подгорява своитѣ спомоществователи. Това не е едно добро доказателство за почтеностѣта му. Тѣхъ миналата недѣля той не издади притурка на листа си, и въ пратурѣта отъ тѣзи седмица турѣтъ: « притурка на Право отъ брой 11 и 12. » Добра спекула достойна за бившия пѣвѣтъ на народната черква!

— Министѣра на външнитѣ работи, казва Турѣкъ, опрѣдѣлялъ една комѣиѣ за да прѣгледѣ проекта за закона който са изработи върху вѣстницѣтъ. Тѣхъ комѣиѣ, която ше са прѣдѣдѣствѣла отъ Адрия бѣа, драгоманѣтъ на царскій диванъ, са съставѣа отъ Садулахъ бѣй, мѣстѣшарѣтъ въ министерството на общенародното просвѣщеніе, отъ Охавѣтъ ефенди, мѣстѣшарѣтъ въ министерството на търговіята и отъ Меджитъ бѣй, членъ отъ двора на правосѣдіето. Турѣкъ прибавѣа като свѣрѣша че не ше бѣде безполезно ако тѣзи комѣиѣ повика въ нѣвѣро си и нѣколко редакторѣ на вѣстници. Тѣзи членовѣтъ ше извърѣшатъ едно честито вѣліе върху новий законъ.

— Нишѣтъ ни отъ Разгравѣтъ: Врѣмето е добро. Нишѣе доста добръ дѣждъ, който прави насѣденіето да са разва. Нишѣа обѣщавѣтъ добро плодородіе. Търговіята много е спрѣла. Училищата и читалището ни ещо не сѣ затворени. Дѣно не даде Богъ да са затворѣтъ.

— Научаваме са че Султана харизалъ 1500 лири на изгорѣнитѣ при Текѣто на Бейоглу.

— Научаваме са че министерството на телеграфѣтъ и поштитѣ подложило на правителството единъ проектъ който са отнася до смѣненіето на пощенската тарифа.

— Завчера, въ петѣкъ, едно събрѣніе са дѣрѣжа въ ексархійскій домъ подъ прѣдѣдѣтелството на ексарха. Въ това събрѣніе са рѣшилѣ да са отправи на правителството единъ такѣиръ сѣ който да са иска воля за избранието на ексархійскій свѣтъ. Този такѣиръ са испроводилъ или шѣлъ да са испроводи дѣтъ-утрѣ въ министерството на външнитѣ работи.

— Споредъ единъ телеграмъ отъ Петербургъ, руската экспедиція приближавѣа да пристигни въ Хива. Тя имѣа да ходи ещо два дѣна.

— Завчера, въ петѣкъ, великиѣ визирѣ и министѣртѣ са завърѣлахъ въ столицата отъ Едрене. Тѣхъ са прѣвѣа на стѣпѣната отъ министѣртѣ на войнатѣ, за морѣшваніето и на външнитѣ работи. Нѣтъ ше дадеъ едно описаніе за това пѣтуваніе въ саботниѣни си листѣ.

— Въ послѣдний брой на притурката колонѣ 3 та, редѣ 86-й нѣмѣсто е прѣвѣтъ членѣвъ е трѣбува да са чете съ исклученіе.

ИЗВѢСТІЕ. Нашѣта (лѣжуйскѣа) община са нужѣе отъ единъ способенъ учителъ, който да е снабденъ съ потребнитѣ математическы науки, и да познава турскій азыкъ. Който са взѣме да заминае тѣзи служѣа въ града ни нека са обѣди отъ дѣсѣ до тридѣсетъ дѣни или писменѣо или чрезъ телеграфѣа, до общината ни.